Sisukord

Kuni aastani 1940

Ussist neiu. *Matthias Johann Eisen* 12
Hunt püüab jääaugust kalu. *Ernst Peterson Särgava* 15
Imekivi. *Jüri Parijõgi* 19
Poiss ja liblik. *A. H. Tammsaare* 23
Mesikäpa saunaskäimine. *Juhan Jaik* 25
Lugu vana kana kolmest tütrest. *Marta Sillaots* 30
Piibelehe-neitsi. *August Kitzberg* 34
Kuidas vaenelaps-karjapoiss oma õnne leidis. *Karl August Hindrey* 38
Vaeslaps ja talutütar. *Juhan Kunder* 41

1941–1960

Siil praeb sitikat. *August Jakobson* 50
Kana ja prussakas. *August Jakobson* 53
Vana öökull. *Erni Krusten* 55
Kuidas Krants koolitarkusest ilma jäi. *Leida Tigane* 62
Miks sina kisendad? *Leida Tigane* 65
Aatomik. *Vladimir Beekman* 67

1961–1970

Ott kosmoses. *Ellen Niit* 74
Miks ööbik laulab öösiti. *Harri Jõgisalu* 78
Huviline filmikaamera. *Eno Raud* 80
Täpiline kleit. *Heljo Mänd* 86
Kuidas tekkisid hiired ja kassid. *August Jakobson* 89

Päev ja öö. *Juhan Saar* 94
Nannipunn. *Venda Sõelsepp* 98
Laps ja koer. *Erni Krusten* 102

1971–1980

Kolm tüdrukut. *Paul-Eerik Rummo* 106
Lambalugu. *Aino Pervik* 110
Koera haukumine. *Eno Raud* 112
Kalkuni viha. *Eno Raud* 114
Jäätiseauto äpardus. *Eno Raud* 116
Muti mure. *Holger Pukk* 118
Kessu ja Tripp otsivad sooja jäätist. *Robert Vaidlo* 121
Trepp ja lift. *Asta Kass* 125
Kuningalossi kummitus. *Kalju Kangur* 127
Lumivalgeke ja Lubivalgeke. *Iko Maran* 129

1981–1990

Elupäästja. *Eno Raud* 134
Linnaehitajad. *Helvi Jürisson* 136
Tipp, Täpp ja suur porgand. *Uno Leies* 138
Kuidas kaelkirjakupoeg salli sai. *Tiia Toomet* 141
Ilus kleit. *Tiia Toomet* 142
Hobune ja auto. *Ira Lember* 143
Loomade karneval. *Asta Kass* 146
Kui ma lumememm oleksin. *Henno Käo* 151
Kurb kuuseke. *Olivia Saar* 153

1991–2000

Tigu Tõnu tee tippu. *Jaan Rannap* 158
Talveuni. *Jaan Rannap* 160
Kataleena isemoodi juuksed. *Piret Raud* 162
Jänesehaagid. *Eno Raud* 164

Valge liblikas. *Eno Raud* 166
Põder otsib vett. *Aino Pervik* 167
Vaibakloppija. *Henno Käo* 169
Hernehirmutis. *Henno Käo* 171
Kolmapäev. Kollamütsike. *Lehte Hainsalu* 173
Valesti võlutud. *Asta Kass* 177

2001–2010

Härra RaamatuHull. *Aino Pervik* 184
Tüdruk, kes oskas loomadeks muutuda. *Jürgen Rooste* 188
Taskurätik. *Indrek Koff* 192
Mereröövel lusikas. *Andrus Kivirähk* 194
Soovaim ja murakad. *Jaanus Vaiksoo* 196
Jänesepoeg Juss ehitab maja. *Jaan Rannap* 199
Miks puud talveks alasti jäävad. *Henno Käo* 202
Miks puud kohisevad. *Henno Käo* 204
Ühe prügikasti õpetlik ümbermaailmareis. *Peep Pedmanson* 207

Alates 2011

Printsessi pahad jalad. *Piret Raud* 214
Kuidas lohel hambaid raviti. *Andrus Kivirähk* 217
Jänes hakkas kangelaseks. *Markus Saksatamm* 220
Esko ja Asko. *Anti Saar* 222
Baarikapi kapibaara. *Priit Põhjala* 225
Herne üksindus. *Helena Koch* 229
Redise maailmareis. *Helena Koch* 231
Une-Mati õde Kati. *Kristiina Kass* 233
Padi tahab unejuttu kuulata. *Aino Pervik* 238
Miks koerad ei räägi. *Epp Petrone. Indiaani muinasjutt* 240
Kuidas orav endale saba sai. *Epp Petrone. Aafrika muinasjutt* 242
Jõulumuinasjutt. *Andry Ervald* 244

KUNI AASTANI 1940

Ussist neiu

Hunt püüab jääaugust kalu

Imekivi

Poiss ja liblik

Mesikäpa saunaskäimine

Lugu vana kana kolmest tütrest

Piibelehe-neitsi

Kuidas vaenelaps-karjapoiss oma õnne leidis

Vaeslaps ja talutütar

Ussist neiu

Matthias Johann Eisen

Mees läinud metsa puid raiuma. Pannud leivakoti ja lähkri põõsa alla maha. Lõuna ajal tulnud mees sööma. Vaadanud: lähker tühi. Mees mõtelnud, et keegi sealt mööda läinud ja lähkri tühjaks joonud. Närinud kuiva leiba, hakanud uuesti tööle.

Teisel päeval pannud mees lähkri sinnasamasse kohta. Teinud ise kaugemal tööd. Sööma tulles näinud mees jälle: lähker niisama tühi kui eile.

Mehe süda saanud täis. Mees mõtelnud: „Oot, oot, küll ma jooja kätte saan! Aga ega ma talle siis armu anna!"

Kolmandal päeval pannud mees lähkri endisesse kohta. Ise läinud põõsa taha vahti pidama. Oodanud tüki aega. Ei näha kedagi.

Mees mõtelnud juba, et täna ta piimalähker puutumata jääb. Korraga kuulnud rohu seest sihinat. Hakanud vaatama, mis seal sihiseb. Näinud: suur uss roomanud mööda rohtu, roomanud otsekohe lähkri poole. Suus ussil roheline puuleht. Selle puulehe pannud uss prunni peale. Kohe kerkinud prunn lähkri pealt ära.

Uss pistnud pea lähkriaugust sisse. Pea mahtunud just sisse. Natukese ajaga joonud uss lähkri tühjaks.

Uss võtnud pea välja, tahtnud ära minna. Mees karanud

seda nähes põõsast välja. Hakanud ussi taga ajama. Imeruttu põgenenud uss mehe eest.

Mees saanud siiski ussile järele, kui uss just puu juurte alla tahtnud pugeda. Mees virutanud kirvega ussi saba peale, nii et saba ots hulga maad eemale karanud.

Mees tõstnud kirvest. Tahtnud uut hoopi anda. Korraga uss paluma: „Kulla mees, ära tapa mind! Jäta mind elusse! Teen sulle head! Sa saad veel suureks meheks!"

Mees kohkunud ussi rääkimist kuuldes koledasti ära. Tahtnud põgeneda. Uss hüüdnud järele: „Ära karda enam midagi! Sa oled mind küll haavanud, aga sest pole viga! Nüüd kuule, mis ma räägin! Ma ei ole sündinud uss nagu teised ussid ega või inimest ega looma hammustada. Olin enne kuningatütar. Üks tark tahtis mind oma pojale naiseks. Ma ei läinud. Targa süda sai täis. Ta nõidus mind selle eest ussiks tõotusega, et kui keegi noormees mulle suud annab, siis saan jälle inimeseks tagasi. Seni kui see ei sünni, pean ussiks jääma! Kui ehk su sugulastel julgust on suud mulle anda, tulgu julge mees siia, tehku seda! Ei ma paha tee!"

Mees vastu: „Kas ma ise seda võin teha?"

Uss jälle: „Kui poissmees oled, siis võib see küll sündida!"

Ilma pikema mõtlemiseta võtnud mees südame rindu, andnud ussile suud.

Seda imet, mis nüüd sündis: ussi asemel kena neiu, nii ilus, kui mees veel enne polnud näinud.

Ussist saanud neiu mehele ütlema: „Tuhat tänu sulle, et mind ära päästsid! Tahan sulle surmani tänulik olla. Nüüd lähme ruttu isa juurde. Isa leinab mind ammugi taga!"

Kohe läinud mees neiuga isa juurde. Kuninga rõõm olnud otsata suur, kui kaua aega kadunud tütart jälle kodus näinud. Kuningas andnud tütre ärapäästjale naiseks. Pannud krooni mehe pähe ja jätnud, sest ise vana olnud, kuningriigi väimehele.

Alanud toredad pulmad. Pulmadest võtnud palju kuningaid osa. Noor kuningaproua hiilanud nagu päike piduliste hulgas ja noor kuningas olnud õnnest nagu joobnud.

Ainult üks väike viga olnud kuningaproual: ta jala suur varvas puudunud. Selle raiunud ta mees otsast ära, kui mees ussi saba otsast ära raiunud. Aga seda viga ei pannud noor kuningas ega ta proua tähelegi.

Õnnelikult ja rahulikult elanud nad kuni surmani.

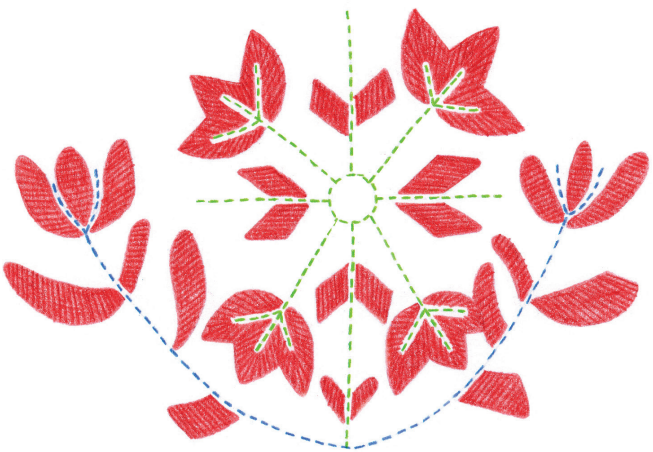

Kurb kuuseke

Olivia Saar

Laas oli lumes. Ainult vanade kuuskede tugevad tüved paistsid mustadena ning siin-seal pistis lumepahmakast nina välja roheline oksaots.

Lumme olid kadunud ka noored kuused, mis lagendikul sirgusid. Neid oli siin palju ja kõik parajas kasvueas. Ainult üks kuuseke keset noorte puude metsa oli nii väike, et vaevalt paistis lume alt silma.

See oli kurb kuuseke. Ta ei saanud kunagi tuulega juttu ajada, sest tuul tuhises temast üle. Ta ei võinud kunagi oma okstel linnulaulu kuulata, sest linnud laulsid kõrgematel puudel. Aga kõige kurvem oli see, et teda kunagi nääripuuks ei valitud.

See oli väikese kuuse suur mure. Kuuseke püüdis oma latva nii kõrgele sirutada, kui vähegi sai, aga ikkagi jäi ta märkamatuks. Kuuseke püüdis oma oksi nii kaharaks kasvatada, kui vähegi suutis, aga sellest hoolimata ei hakanud ta kellelegi silma. Lumi oli kuusekese üleni katnud, nii et ta paistis vaid laia madala mütsakana.

Ühel päeval kuuseke kuulis, et suur mees ja väike poiss tulid metsa nääripuud otsima. Kuuseke värises erutusest. Ta sirutas ennast nii tugevasti, et latv tungis lume alt välja. Kuid kuuseke pidi ka seekord metsa jääma, sest teda peeti nääripuu jaoks liiga väikeseks.